

Nieuwsbrief VWG Rijk van Nijmegen e.o. / 2024 - 2 / februari 2024

Hoi,

We kijken als bestuur terug op een zeer geslaagde ALV op vrijdagavond 19 januari in de Thiemeloods. De combinatie met het Visueel Jaaroverzicht pakte weer heel goed uit. We zijn heel blij dat we dik 50 leden konden verwelkomen. De ALV keurde onze jaarrekening 2023 goed en dank ook aan de kascommissie voor de goede controle. Het ingezamelde bedrag van 700 euro bij een uitvaart gaat de vwg verdubbelen tot 1400 euro. We gaan hier verrekijkers of een telescoop voor kopen voor tijdens de excursies. We namen afscheid van Martijn Verdoes als bestuurslid en konden gelukkig Lysbeth Santema welkom heten als nieuwe secretaris! Jeroen Veecken en Vincent Sanders kregen een bloemetje als terechte dank voor de vele jaren dat zij de Mourik samenstelden. De conceptnotulen van de ALV staan binnenkort op onze website. Jullie waarderen het vele werk dat wij doen als vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen. Het ledenaantal zit nu op 399!

De rest van de avond nam Harvey van Diek ons mee in een schitterende diashow. En daar zaten zo te zien vele tientallen uren werk in. Dank! De mooiste vogelfoto's (en enkele zoogdieren en libellen) werden door Harvey van duidelijke uitleg voorzien en dat met de nodige humor. Wat was er weer veel gezien in 2023 in ons werkgebied! Soort van het jaar werd natuurlijk de rotszwaluw van Doornenburg. En de vogelaar met de meeste soorten gezien in ons werkgebied afgelopen jaar was (natuurlijk) Jeroen Veeken.

Paul Gnodde – voorzitter

Lysbeth Santema – secretaris

Kor Bosch – penningmeester

Kelvin Klaassen – excursies en meer

Frank Saris – vogelbescherming en wetlandwacht

Agenda

Zuid-Holland/Zeelandexcursie - zaterdag 3 februari 2024 - Jos van Oostveen (auto)

Onze traditionele excursie in de Delta!

BirdersCafé - donderdag 22 februari - Lindenberg Cultuurhuis, Ridderstraat 23, Nijmegen (organisatie: Bram Ubels en Chris van der Heijden)

Op donderdagavond 22 februari is het weer Birderscafé! Dit keer niet in 't Haantje, maar in de Lindenberg. En we gaan iets nieuws doen: een vogelquiz door Pieter Monté! Tijdens deze quiz wordt je vogelkennis in de breedste zin van het woord op een leuke manier getest. De pubquiz is voor vogelaars van alle niveaus leuk om mee te doen. Heb je gevoel voor humor en muziek? Dan ga je hoge ogen gooien tijdens deze avond. Je wordt ingedeeld in een team waarbij we ervaren en onervaren vogelaars eerlijk over de teams verdelen. En dan zal blijken dat ervaren vogelaars helemaal niet beter zijn dan beginnende vogelaars! De teams gaan strijden om de overwinning en eeuwige roem! En we hebben zelfs nog leuke prijzen. Je hoeft je vooraf niet aan te melden, deelname is gratis en er is tussen de speelrondes door ruimte voor een drankje en om lekker te ouwehoeren over vogels. Er is plek voor 80 deelnemers en je mag introducees meenemen. Locatie: de Valkhofzaal in de Lindenberg. Inloop is vanaf 19.30 uur en om 20.00 uur beginnen we met de pubquiz. Eindtijd rond 22.00 uur.

Gelderse Vogelaarsdag, zaterdag 2 maart Kekerdom en Millingerwaard - bestuur

Samen met Sovon en Vogelbescherming organiseren wij deze dag voor vogelwerkgroepen in Gelderland. Deelname is op uitnodiging. 's Ochtends zijn er excursies in de Millingerwaard en 's middags is er een mooi

lezingenprogramma. De uitnodigingen zijn al naar onze actieve vrijwilligers gemaild.

BirdersCafé - donderdag 14 maart - Lindenberg Cultuurhuis (organisatie: Bram Ubels en Chris van der Heijden)

Twee lezingen van vogelzeereizen van afgelopen voorjaar over respectievelijk de Zuidelijke Atlantische Oceaan en de Westelijke Grote Oceaan door Paul Gnodde en Martijn Verdoes.

Zondag 24 maart - spechtenexcursie Duivelsberg e.o. - Paul Gnodde (wandelen)

De omgeving van de Duivelsberg is zeer geschikt voor zwarte spechten en de drie bonte spechten. Verder kans op appelvinken en andere leuke bosvogels. Inschrijven vanaf de nieuwsbrief van maart.

Zaterdag 6 april 2024 - watervogelexcursie Waterrijk / Park Lingezegen - Kelvin Klaassen (fietsen)

Park Lingezegen is een prachtig landschapspark van maar liefst 17 vierkante kilometer tussen Arnhem en Nijmegen met veel ruimte voor mensen, landbouw, natuur, cultuur en water. En veel vogels! Tijdens deze fietsexcursie hopen we een mix van wintergasten en zomergasten te zien, zoals de zomertaling! Inschrijven vanaf de nieuwsbrief van maart.

Zaterdag 13 april 2024 - Oostvaardersplassen - Kelvin Klaassen (auto)

De OVP hoeft eigenlijk geen toelichting. Zeearenden, baardmannetjes en nog veel meer. Een topgebied en het wordt vast een topexcursie! Inschrijven vanaf de nieuwsbrief van april.

Zaterdag 20 april 2024 - Blauwborstenexcursie Kraaijenbergse Plassen - Paul Gnodde (fietsen)

De hotspot voor blauwborsten in ons werkgebied. Maar de KB-plassen biedt veel meer. Kans op de eerste snorren, geoorde futen, roodhalsfuten. Inschrijven vanaf de nieuwsbrief van april.

Zondag 28 april 2024 - Biesbosch - Kelvin Klaassen (auto)

Honderden grutto's, zwartkopmeeuwen, zeearenden, visarend en veel meer! Inschrijven vanaf de nieuwsbrief van april.

De overige excursies voor mei en juni volgen later.

Noteer alvast in de agenda: zaterdag 11 mei 2024 Fiets- Big Day! - Tom van den Berge

Broedvogeltellers gezocht voor de Gelderse Poort - Harvey van Diek

Sinds 1989(!) wordt de Gelderse Poort jaarlijks gebiedsdekkend op karakteristieke broedvogels onderzocht. Een unieke reeks voor zo'n groot gebied, waarover al meerdere mooie publicaties verschenen (zie bijvoorbeeld een recent verschenen artikel in de [Levende Natuur in de PDF](#)). De vogelbevolking blijft in dit dynamische gebied volop in beweging, dus noodzaak om de ontwikkelingen op de voet te blijven volgen. Tientallen leden van de vogelwerkgroepen Nijmegen en Arnhem zijn hierbij betrokken; sommigen tellen al mee sinds de beginjaren, anderen zijn recenter ingestapt of dragen af en toe bij. Sommige tellers hebben aangegeven te stoppen. Ook in 2024 zijn er enkele gebieden in het Nijmeegse deel van de Gelderse Poort waarvoor extra ondersteuning nodig is, of een nieuwe teller gezocht wordt. Heb je altijd al meer willen doen dan alleen maar naar vogels kijken, dan is dit je kans.

Welke gebieden?

Hieronder zie je de deelgebieden opgesomd waar ondersteuning nodig is of (een) nieuwe teller(s)

gezocht worden. Het betreft:

- Groenlanden-noord, Ooijpolder (ondersteuning nodig van de huidige tellers)
- Millingerwaard (ondersteuning nodig van het huidige telteam)
- Kom Millingen (nieuwe teller(s) nodig)
- Millingen-dorp (nieuwe teller(s) nodig)

Wat wordt er van je verwacht?

Vogelaars die bereid zijn om in het voorjaar twee of meer telrondes in één van deze gebieden uit te

voeren, worden van harte uitgenodigd om zich aan te melden. We kunnen je hulp goed gebruiken om de langlopende telreeks te continueren. Uiteraard is voldoende vogelkennis hierbij noodzakelijk. Mocht je weinig ervaring hebben met het inventariseren lees dan hieronder verder!

Bij vragen en/of interesse in een van deze gebieden of in een gebied anders dan aangegeven mag je contact opnemen met joost.vanbruggen@sovon.nl.

Wij kunnen dan desgewenst ook uitgebreide uitleg verschaffen of je anderszins ondersteunen. Eerst ter kennismaking een ronde meelopen met een ervaren teller in het gebied van je keuze is ook altijd mogelijk (zie hieronder).

Inventariseren kun je leren

Ook in 2024 is het weer mogelijk om te leren inventariseren in de Gelderse Poort. Zodoende leer je gebruik te maken van Avimap, om in het veld de waarnemingen van territoriale vogels digitaal te noteren. Tijdens de veldbezoeken ligt de nadruk niet zozeer op het leren herkennen van soorten, basiskennis van een aantal (algemene) soorten is een must. Het gaat meer om het toepassen van de inventarisatiemethode, welke soorten moet je tellen, hoe doorkruis je je gebied, wat is een goede verdeling en frequentie van de bezoeken die je moet brengen? Onder begeleiding van Harvey van Diek, zeer ervaren als broedvogelteller in de Gelderse Poort kom je hierover alles te weten. Het doel is dat je in de nabije toekomst zelfstandig deel kunt nemen aan de tellingen in dit fraaie stukje Nederland. Bij interesse, mail naar: harvey.vandiek@sovon.nl

Verslag Ooijpolder op de fiets, zaterdag 27 januari 2024 – Kelvin Klaassen

Het bewijs is binnen! De weergoden zijn op de hoogte van karma en haar grillige werking en zijn niet te beroerd om ernaar te handelen. Na het koude en natte verloop van de winterexcursies van vorig jaar fietsen we op een stralende zaterdag de Ooijse Banddijk op, op zoek naar eenden en andere wintervogels. Bij de oude waal is het meteen raak: daar op het kalme

water dobbert een ongelooflijk aantal verschillende soorten eenden. We zien de te verwachten wilde, kuif – en krakeenden, de kleine, fluitende wintertalingen zijn ook in bulk aanwezig, en we zien opvallend veel tafeleenden. En dan zijn er nog de meer bijzondere soorten. Er drijven minstens drie pijlstaarten rond, waarvan twee prachtige mannetjes in prachtkleed en we zien nonnetjes! Helaas blijft het de hele excursie wel bij die iets minder mooie, maar toch schitterende vrouwtjes. De excursieleider hoort nog een waterpieper, maar die laat zich niet zien. We fietsen door over de dijk en stoppen weer wanneer een enorme groep kol – en brandganzen vanaf het veld aan de rechterzijde naar de oude waal vliegt. Het zijn dan geen bijzondere soorten, maar het voelt alsof er een vliegtuig over je heen vliegt. Een vliegtuig met ganzenpoeppotentie (gelukkig houdt iedereen het droog). We fietsen door naar de bizonbaai, op zoek naar de nog ontbrekende soorten. De brilduikers worden al snel gevonden, helaas wel redelijk ver weg. Grappig genoeg schittert de grote zaagbek in afwezigheid vandaag, waar ze normaal in de winter toch zo veel te zien zijn.

De vogels zitten ver aan de andere kant van het meer, dus we besluiten naar de andere kant te gaan. Daar eenmaal aangekomen hebben de eenden zich verplaatst naar de plek waar we vandaan kwamen. Allemaal, behalve een paartje brilduikers die zich prachtig van dichtbij laten bewonderen. We besluiten terug te fietsen, maar dan krijgt de excursie plots nog een onverwacht einde... Bij de Oude Waal wenkt Kayo ons van de fiets en zegt, "ik denk dat jullie hier even moeten stoppen..!" Hij heeft een ongeringde roodhalsgans ontdekt, die zich in het zonnetje tegoed doet aan het wintergras van de Circul. Iedereen kan in de scope genieten van deze toch wel mooiste gans. Als de excursieleider wegens andere verplichtingen weg

moet, blijkt dat zich ook nog een rotgans in deze groep vers-ganst. Al en al een prachtige vogeldag in de winterzon!

Geringde kokmeeuwen en vogelgriep (én een zwartkopmeeuw!) – Jeroen Nagtegaal

Afgelopen broedseizoen lijkt vogelgriep over heel Europa voor honderdduizenden slachtoffers onder de kokmeeuwen gezorgd te hebben. Vanaf juli horen jaarlijks de kokmeeuwen langzaam maar zeker terug te komen vanuit de broedgebieden. Ondanks meerdere rondes in het Limburgse en in het rivierengebied door fervente meeuwenliefhebbers, bleven de aantallen en de aflezingen zeer beperkt.

Als er dan vorst voorspeld wordt, dan is dat een extra reden om de agenda te voorzien van een extra dagje vrij. Zeker na hoogwater. Op vrijdag 12 januari was de dooi al wat ingetreden en dat leverde ijs zonder schaatsers op, maar wel met veel meeuwen!

Langs de Maas bij Balgoy waren de meeuwen gelukkig ouderwets mak. Een paar uurtjes turen was dan ook geen straf. Het leverde ruim 50 ringen op. Veel lokaal geringde kokmeeuwen, maar ook leuke vogel zoals de *Blondine van Overlangel*, een Let, een Wit-Rus en een altijd welkome zwartkopmeeuw.

Zo door het seizoen heen bekruipt ons steeds meer het gevoel dat er tot wel 50% van de kokmeeuwen is verdwenen. Met name vanuit de Midden-Europese landen en Polen lijken wezenlijk minder kokmeeuwen teruggekeerd te zijn. Daarentegen lijken in Finland de kokmeeuwen relatief ongeschonden uit de vogelgriep epidemie gekomen te zijn. Met de wetenschap dat er regionaal grote verschillen zitten in de herkomst (in Groningen meer Scandinaviërs, in Limburg veel meer Polen en Tsjechen) is het des te interessanter om te zien wat de komende tijd gaat brengen.

Bij bezoekjes in Limburg, maar ook in het rivierengebied, lijken kokmeeuwen steeds vaker de B- en C-locaties te hebben verlaten. Vooral nabij slaappleatsen lijken de aantallen nog 'ouderwets'. De turnover in die groepen is echter vele malen lager dan van ouds. Het melden van ringen is nu dus extra waardevol. Het is nu afwachten of en hoe de kokmeeuwenpopulaties gaan herstellen en wat de tellingen de komende jaren gaan uitwijzen.

De fuut als broedvogel in Lindenholt - Herman Meekes

Wist je dat futen wel drie nesten per seizoen kunnen bouwen? Dat ze soms al begin maart beginnen met broeden? Herman Meekes heeft dit allemaal ontdekt in zijn eigen wijk Lindenholt. Maar liefst 15 paartjes telde hij - tot zelfs op het Takenhofplein! Herman schreef er een artikel over voor het krantje Lindenholt Leeft en nu dus ook voor onze nieuwsbrief. Niet alleen kom je veel meer te weten over de fuut, maar ook enthousiasmeert zijn verhaal om zelf op onderzoek te gaan in je eigen wijk! [Lees hier verder.](#)

Fotowedstrijd 'Jaar van de huismus' - *Geert Klein Breteler, Renate van de Boom, Peter Walvius*

Onze werkgroep vogelfotografie organiseert ook dit jaar weer een spannende fotowedstrijd. Dit keer in het kader van *'Het jaar van de huismus'*. Stuur jouw leukste, mooiste of grappigste foto in en maak kans op een leuke prijs. Het is niet nodig om een hele dure camera en objectief te bezitten om deel te nemen. Misschien heb jij wel een hele unieke foto gemaakt met je smartphone. Grijp die kans en ga naar buiten om jouw unieke foto van één of meerdere huismussen te schieten. Meer informatie over hoe je deel kunt nemen en welke mooie prijzen je kunt winnen vind je [hier](#).

Vogelvreugd: een mini-tentoonstelling in het Valkhof Museum - *Marcel Wortel en Paul Gnodde*

Tot en met 12 mei presenteert Radboud Erfgoed een mini-tentoonstelling over vogels in en om Nijmegen in het Valkhof Museum. De presentatie in de terugkerende Radboud Erfgoed ladekast werpt licht op vogels die verdwijnen, nieuwkomers in de stad en soorten die zich hebben aangepast aan het bruisende stadsleven.

In de tentoonstelling zijn originele prenten te zien uit *De Nederlandsche Vogelen* van Nozeman en Sepp uit de 18e en 19e eeuw, aangevuld met tekeningen van Buffon, Octavie Wolters en Elwin van der Kolk. Ook zijn er een aantal opgezette vogels te zien uit de collectie van de FNWI. Aan bod komen onder andere de merel, kruisbek, zwarte stern, Europese kanarie, slechtvalk en gierzwaluw. Sovon Vogelonderzoek droeg bij aan deze tentoonstelling door te adviseren over de soortkeuze, het aanleveren van

trend- en verspreidingsinformatie en het controleren van de beschrijvende soortteksten.

Het bestuur van de vwg was uitgenodigd bij de opening op dinsdag 9 januari. We kregen een mooie uitleg over deze mini-tentoonstelling en toasten op de natuur. Drie sprekers vertelden elk hun eigen belevenissen met vogels.

Je bezoekt de mini-tentoonstelling t/m 12 mei 2024 in de tijdelijke locatie van het Valkhof Museum aan Keizer Karelplein 33.

Tot zover weer deze lange nieuwsbrief!

We sluiten af met enigszins hoopvol nieuws: Topparken dat een megalomaan huizenpark wil aanleggen bij de Kraaijenbergse Plassen houdt voorlopig 'pas op de plaats'. Zo meldde de Gelderlander op 25 januari. Wat dat betekent is nu niet duidelijk, maar dat men nog niet aan heb bouwen gaat is zeer hoopvol voor de natuur van de Kraaijenbergse Plassen.

TopParken maakt pas op de plaats met groot vakantiepark langs A73 bij Cuijk

TopParken maakt een pas op de plaats met het veelbesproken vakantiepark Dommelsvoort, langs de A73 tussen Beers en Linden. Dutch Resorts houdt de plannen voor Waterpark Dommelsvoort, een recreatiepark met 550 vakantiewoningen, de komende tijd opnieuw tegen het licht.

Paul Gnodde

voorzitter / coördinator nieuwsbrief

06-18758711

